

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001169

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-03-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ОДУВС від 20.05.2024 №230

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Калюжна Євгенія Сергіївна

2. Yevheniia Kaliuzhna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 03-05-2024

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача: Головне управління Національної поліції в Одеській області

Код за ЄДРПОУ: 40108740

Місцезнаходження: вул. Єврейська, 12, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 41.884.053

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, буд. 1, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, буд. 1, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17.01, 10.87.27, 10.15.16

Тема дисертації:

1. Забезпечення прав людини в Україні за матеріалами практики Європейського суду з прав людини.
2. Ensuring Human Rights in Ukraine Based on the European Court of Human Rights' Practice's Materials.

Реферат:

1. У дисертації висвітлено проблематика розгляду практики Європейського суду з прав людини як показника стану забезпечення людських прав в державах-учасниках Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (на прикладі України). Обґрунтовано типологію напрямів впливу практики Європейського суду з прав людини на різні правові системи (національні та наднаціональні) з виокремленням та детальною дескрипцією впливу на правозастосовну практику; впливу на національне законодавство; впливу на правову доктрину; впливу на правосвідомість, правову освіту та просвіту; впливу на функціонування громадянського суспільства; впливу на міжнародний престиж держави-учасниці Конвенції; впливу на розвиток європейського права. Автором надано характеристику природі рішень страсбурзького Суду через призму: іманентності цій інституції міжнародного характеру, сприйняття його більшістю

заявниками як «четвертої інстанції» (не зважаючи на його субсидіарний характер), особливості конвенційних норм (аксіологічний, лаконічний та імпліцитний характер), автономної інтерпретації положень Конвенції (з урахуванням її духу та мети), зв'язок між Конвенцією та національним правом; діалог з державами-членами Конвенції. Відзначено, що значна кількість звернень осіб, що перебувають під юрисдикцією України до Європейського суду з прав людини, а також застосування Судом інститутів *well-established case-law of the Court* та пілотного рішення є тими чинниками, що дозволяють визначити стан забезпечення людських прав та основоположних свобод в Українській державі. Аналіз практики страсбурзького Суду дозволив встановити, що серед системних проблем забезпечення людських прав в Україні чільне місце займають наступні: надмірна тривалість невиконання рішень судів та відсутність ефективних засобів захисту від цього; надмірна тривалість (без належного обґрунтування) кримінального провадження та відсутність ефективних засобів захисту від цього; неналежні умови утримання осіб у місцях позбавлення волі та відсутність ефективних засобів захисту від цього; існування механізму відбування окремих кримінальних покарань (довічного позбавлення волі), що порушує право на заборону катувань, нелюдського та такого, що принижує людську гідність поводження; практики порушення принципу рівності та недискримінації. З'ясовано, що подальша імплементація практики страсбурзького Суду передбачає необхідність вжиття комплексу заходів, які класифіковано за наступними напрямками: світоглядний (загальносоціальний), спрямований на концептуальне сприйняття загальних соціальних цінностей і принципів у національній правовій системі; нормативно-правовий, спрямований на перманентні зміни національного законодавства у межах вжиття заходів загального характеру за окремими рішеннями Європейського суду з прав людини у справах проти України, а також систематичний моніторинг зміни правових позицій Суду та превентивна зміна законодавства з удосконалення стандартів забезпечення людських прав; правозастосовний, спрямований на удосконалення судової (як судів системи судоустрою, так і органів конституційної юстиції) та адміністративної практики. Констатовано, що системний аналіз науково-джерельної бази пізнання практики Європейського суду з прав людини як об'єкту імплементації у національну систему праву через удосконалення останньої вказує на недостатність комплексного вивчення вітчизняною правничою наукою Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики страсбурзького суду як фактору удосконалення національного права. Встановлено, що українське правознавство переважно зосереджує увагу на імплементації правоположень цього Суду за окремими статтями Конвенції. Запропоновано класифікувати наукові роботи за об'єктом гносеології на низку груп: 1) наукові роботи, у яких розкривається сутність і зміст людських прав у їх розумінні західною (європейською) культурою (мають методологічне та пропедевтичне призначення); 2) наукові роботи, у яких розкриваються людські права через призму діяльності Європейського суду з прав людини: наукові праці, присвячені проблематиці забезпечення окремих людських прав; наукові праці, присвячені проблематиці окремих аспектів діяльності Європейського суду з прав людини у контексті окремих напрямів, у тому числі й виконання рішень Суду (вказують стан забезпечення людських прав та відповідно можливі напрями удосконалення відповідної діяльності). Встановлено, що методологічний інструментарій забезпечення прав людини в Україні за матеріалами практики страсбурзького суду включає три складові: 1) методологічні принципи (забезпечують повноту і достовірність отриманих знань) – це принципи всебічності та об'єктивності; 2) методологічні підходи (визначають напрям наукової думки дослідника та її акцентування на окремих аспектах пізнаваного явища) – аксіологічний, герменевтичний, системний, історичний та порівняльно-правовий підходи;

2. The dissertation covers the issues of considering the practice of the European Court of Human Rights as an indicator of the state of human rights protection in the states-parties to the Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (using the example of Ukraine). The typology of the European Court of Human Rights' practice's influence on various legal systems (national and supranational) with a distinction and detailed description of the influence on law enforcement practice; impact on national legislation; impact on legal doctrine; impact on legal awareness and legal education; impact on the civil society functioning; influence on the international prestige of the state-party to the Convention; impact on the development of European law, is substantiated. The author characterizes the nature of the Strasbourg Court's decisions through the prism of: the

immanence of an international character to this institution, its perception as a “fourth instance” by the majority of applicants (regardless of its subsidiary nature), the peculiarities of the conventional norms (axiological, laconic and implicit nature), autonomous interpretation of the Convention provisions (taking into account its spirit and purpose), the relations between the Convention and national law; dialogue with member states of the Convention. It was noted that a significant number of appeals by people under the jurisdiction of Ukraine to the European Court of Human Rights, as well as the application by the Court of well-established case-law of the Court institutions and the pilot decision are the factors that allow determining the human rights and fundamental freedoms implementation state in the Ukrainian state. The analysis of the Strasbourg Court practice made it possible to establish that among the systemic problems of ensuring human rights in Ukraine, the following occupy a prominent place: excessive duration of non-execution of court decisions and lack of effective means of protection against this; excessive duration (without proper justification) of criminal proceedings and lack of effective means of protection against this; improper conditions of detention of persons in places of deprivation of liberty and lack of effective means of protection against this; the existence of a mechanism for serving certain criminal punishments (life imprisonment) violating the right to torture prohibition, inhuman and degrading treatment; practices that violate the principle of equality and non-discrimination. It was found that the further implementation of the Strasbourg Court practice involves the indispensability to take a set of measures that are classified according to the following directions: worldview (general and social), aimed at the conceptual perception of general social values and principles in the national legal system; normative and legal, aimed at permanent changes in national legislation within the scope of taking measures of a general nature according to individual decisions of the European Court of Human Rights in cases against Ukraine, as well as systematic monitoring of changes in the Court's legal positions and preventive changes in legislation to improve human rights standards; law enforcement, aimed at improving judicial (both courts and constitutional justice agencies) and administrative practice. It was established that the systematic analysis of the scientific and source base of knowledge of the European Court of Human Rights practice as an object of implementation into the national legal system through the improvement of the latter indicates the insufficiency of the comprehensive study of the Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and the practice of the Strasbourg Court as a factor of improvement of national law by domestic jurisprudence. It was ascertained that the Ukrainian jurisprudence mainly focuses on the implementation of the legal provisions of this Court under individual articles of the Convention. It is proposed to classify scientific papers according to the object of epistemology into a number of groups: 1) scientific papers revealing the essence and content of human rights as understood by Western (European) culture (have a methodological and propaedeutic purpose); 2) scientific papers in which human rights are revealed through the prism of the activities of the European Court of Human Rights: scientific papers devoted to the issue of ensuring certain human rights; scientific papers devoted to the problems of certain aspects of the European Court of Human Rights activity in the context of certain areas, including the implementation of the Court's decisions (indicate the state of ensuring human rights and, accordingly, possible areas of the relevant activity improvement).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Калюжна Є.С. Вплив практики Європейського суду з прав людини на національну систему України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2021. Вип. 64. С.32-37.
- Калюжна Є.С. Законодавчі ініціативи щодо вирішення проблеми виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки.. 2021. Т. 32 (71). № 6. С. 59-63.
- Калюжна Є.С. Джерела адміністративного права: пропедевтичний аспект. Нове українське право. 2021. Вип. 4. С. 213-218.
- Kaliuzhna Y.S. European Court of Human Rights Practice as a Source of Law. Journal of International Legal Communication. 2021. № 1(1). P. 81-90.
- Kaliuzhna Y.S., Denysova A.V., Blaga A.B., Makovii V.P. The Right to a Fair Trial: the ECtHR Case-Law and Its Implementation in the Ukrainian Judiciary. Prawo i Więź. 2022. № 2 (40). P.109-127.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U103538, 0123U103760

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнієнко Максим Вікторович
2. Maksym V. Korniienko

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6420-6169

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, буд. 1, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучук Андрій Миколайович

2. Andrii M. Kuchuk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5918-2035

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Абламський Сергій Євгенович

2. Serhii Y. Ablamskyi

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4716-3985

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210260080>

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сірко Вікторія Сергіївна

2. Viktoriia Sirko

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4897-3533

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, буд. 1, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальова Олена Володимирівна

2. Olena V. Kovalova

Кваліфікація: к.ю.н., доцент, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6108-4581

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, буд. 1, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Крикун Вячеслав Віталійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Крикун Вячеслав Віталійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Медведенко Надія Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна